

Velem vándorol utamon Jézus

Bár az út néha oly sötét

Énekismertető cikk írásakor örömmel tapasztaltam már többször is, hogy egyházzenes társaim milyen szívesen segítenek egy-egy adat pontosításában. Így amikor kedvelt finn énekünk ismertetésére készültem, megkerestem néhány finn kollégámat. Nagy volt a meglepetésem, mikor kiderült: a *Velem vándorol utamon Jézus* (EÉ 459) Finnországban nem tartozik az általánosan ismert énekek közé, egyenesebben fogalmazva: a megkérdezettek közül senki sem ismeri.

Pedig egyszerűnek tűnt a feladat: a szerzőként szereplő *Armas Maasalo* (eredeti nevén: *Masalin*, 1885–1960) a 20. század meghatározó finn egyházzenesze volt. Egyszerre tevékenykedett mint középiskolai tanár, templomi orgonista, zeneakadémiai professzor. A két világháború között tagja volt az akkor készülő finn énekes könyv szerkesztőbizottságának is. Műveinek jegyzékében mégsem szerepel ez a dallam. Sőt, Maasalo ismert énekeihez képest a mi énekünk túl egyszerűnek tűnt.

Mind Finnországban, mind idehaza több egyházzenesz is bekapcsolódott a keresgélésbe, hiszen azt azért nem képzeltük, hogy az énekeskönyv hibás adatot közöl. Maasalo ismert énekei között találtunk egyet, amely ritmikailag és szövegileg kicsit emlékeztetett a *Velem vándorol*-ra. Ennek szövege alapján léptünk tovább, s már-már kimondtuk: tévedés történt, valaki hibásan emlékezett, s a vers másik megzenésítését Maasalóéval keverte össze.

Ettől a ponttól azonban nem sikerült továbblépnünk. „Az út néha oly sötét” – dúdoltuk az ének sorait.

Ismerős az adoma: a professzor „eltűnt” szemüvegét az orrán találja meg. Így jártunk mi is. *Trajtler Gábor* nem rég megjelent összefoglaló tanulmányában szűkszavúan, de pontosan megjelöli az ének forrását: „*Nuori Siion ék., Minun kanssani*”.

Ez az adat új lendületet adott a keresésnek. Kiderült: 1929-ben a finn iskolások és bibliakörösök számára szerkesztettek énekgyűjteményt 300 énekkel, s ez a kötet kapta a „*Fiatal Sion*” (*Nuori Siion*, szerk. K. V. Tamminen, Kuopio, 1929, Nr. 187) címet. A kötet összeállításában a kor számos jelentős zeneszerzője segédkezett: *Martti Hela, Yrjö Kilpinen, Heikki Klemetti, Erkki Melartin, Otto Kotilainen, Jean Sibelius, Leevi Madetoja, Mikael Nyberg, Ilmari Krohn* és mások, köztük *Armas Maasalo* is. Könnyen énekelhető dallamok írásával segítették a finn diákok nevelését. Így már érthető, hogy a zeneszerző többi művéhez képest miért tűnt túl egyszerűnek ez a dallam.

Ebben a forrásban az sajnos nem szerepel, ki a szöveg költője – énekeskönyvünk röviden *finn énekként* jelzi –, csak egy monogram (*A. J.*) található a szöveg alatt.

Mondják: a megírt zeneműveknek önálló életük van. Ez a finn gyermekének a két világháború között betöltötte hivatását, majd lassan el felejtődött Finnországban. Valaki magyar azonban hazahozta, megkérte *Túrmezei Erzsébetet*, készítsen hozzá fordítást. Magyarországon a protestáns közösségek egyik legismertebb éneke lett ebből a szerény, hitvalló diákdalból.